

A belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv – Nemzeti Védelmi Szolgálat

Nyeste Péter

A rendszerváltást megelőzően az akkori politikai ideológiának megfelelően részben hasonló – belső bűnmegelőzési célú ellenőrzési és védelmi – feladatkörrel rendelkezett a BM Belbiztonsági Csoportja, majd Belbiztonsági Osztálya, valamint a rendszerváltást követően a BM Belbiztonsági Osztályának jogutódjaként az Országos Rendőr-főkapitányságon megalakult a Biztonsági Főosztály. Utóbbi szerv 1995-ig látta el a rendőrség bűnmegelőzési célú ellenőrzését és felderítését, majd 1992-től a Büntetés-végrehajtási szervezet, valamint a Vám- és Pénzügyőrség szervei vonatkozásában is. 1994-ben elfogadták a mai napig hatályban lévő, többször módosított rendőrségi törvényt.¹⁰² A törvény felhatalmazása alapján megalkották a Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálatáról (RSZVVSZ) szóló 49/1995. (V. 4.) kormányrendeletet. Az RSZVVSZ – a Belügyminisztérium szervezeti egységként, annak közvetlen alárendeltségében, önálló költségvetési szervként működve – 15 éven keresztül látta el a rendőrség, a határőrség, a vám- és pénzügyőrség, a büntetés-végrehajtási szervezet, a katasztrófavédelem, illetve az állami és hivatásos önkormányzati tűzoltóság tagjainak a szolgálati viszony tartama alatti kifogástalan életvitelének az ellenőrzését, továbbá e szervek bűnmegelőzési célú ellenőrzését és a bűnfelderítést.

2011. január 1-jén a rendőrség átalakításakor (általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv, terrorizmust elhárító szerv, felelős rendőri szerv, belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv) létrejött az NVSZ (Nemzeti Védelmi Szolgálat), az RSZVVSZ jogutódjaként, de mind hatáskörének, mind a védett szervek körének tekintetében kibővülve, budapesti székhellyel, országos illetékességgel, önállóan működő belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv.

A rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és a törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében elvégzi a törvényben meghatározott belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési célú ellenőrzést. Ezt a feladatot kizárólagos hatáskörrel látja el a rendőrség belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési szerve.

Az Európai Unióban a speciális, leplezett nyomozási tevékenységek (humán források, eszközök, módszerek) kategóriái közé sorolható a megbízhatósági vizsgálat az Európai Unió Tanácsának belgrádi szakdokumentuma¹⁰³ alapján, amelyek az alábbiak:

- technikai vagy elektronikus felderítés (interception of communication);
- fizikális ellenőrzés, felderítés és megfigyelés (például távcső használatával vagy követéssel, puhatolás (surveillance));
- források, együttműködők alkalmazása;

¹⁰² 1994. évi XXXIV. törvény a rendőrségről.

¹⁰³ Council of Europe Office in Belgrade 2013.

- fedett és csalíműveletek (beépülés és titkos vásárlások rendszere) a tagállami jog-rendszerektől függően a fedett hosszú távú vagy fedett alkalmi műveleteket nyomozó vagy civil személy is végrehajthatja;
- In flagrante-műveletek (teszt, álvásárlás, megbízhatósági vizsgálatok). A „csalíműveletek” során a rendőr csak passzív szerepkört alakíthat, nem lehet cselekményre rábíró jellegű a tevékenysége. A megbízhatósági vizsgálat egy potenciális büntető-eljárási és bizonyítékgyűjtő eljárás.¹⁰⁴

A speciális, fedett nyomozási eszközök alkalmazási szabályainak összhangban kell állniuk az Emberi Jogok Európai Egyezményének¹⁰⁵ 6. és 8. cikkében foglaltakkal, azaz a fair eljárás (tisztes tárgyaláshoz, magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jog) követelményeivel.

Az NVSZ bűnmegelőzési, bűnfelderítési tevékenysége

- a jogszabályok alapján ellátja a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló törvényben meghatározott kifogástalan életvitel ellenőrzését,
- elvégzi a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény, valamint a kormányzati igazgatásról szóló törvényben meghatározott feladatkörrel rendelkező kormányzati szolgálati jogviszonyban álló *kormánytisztviselők és kormányzati ügykezelők*;
- a rendőrség, az Országgyűlési Őrség, a büntetés-végrehajtási szervezet, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, az Alkotmányvédelmi Hivatal, a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat *hivatásos állományú tagjai* – ideértve a vezénnyelssel az ezen rendvédelmi feladatokat ellátó szerveken kívül szolgálatot teljesítő hivatásos állományt is –, valamint a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló törvény hatálya alá tartozó hivatásos állomány Terrorelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző Központhoz vezényelt tagjai;
- fent meghatározott szervek kormánytisztviselői, köztisztviselői, közalkalmazotti, rendvédelmi igazgatási alkalmazotti, továbbá az igazságügyi szakértői intézmény igazságügyi alkalmazotti jogviszonyban álló tagjai, valamint a *hivatásos katasztrófavédelmi szerv, a büntetés-végrehajtási szervezet és az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv munkavállalói*;
- a törvényben meghatározott szervek irányítását ellátó minisztériumok, továbbá szervek bűnüldözési és államigazgatási adatkezelését, pénzügyi és gazdasági ellátását, kiképzését és oktatását végző szervek rendeltetésszerű működése körében eljáró kormánytisztviselői, köztisztviselői és közalkalmazottai, rendvédelmi igazgatási alkalmazottai;

¹⁰⁴ Council of Europe Office in Belgrade 2013, 75.

¹⁰⁵ 1993. évi XXXI. törvény az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről.

- a Kormány által a kormányzati igazgatásról szóló törvény alapján nemzetbiztonsági célból létrehozott kabinet, valamint az annak munkáját segítő testület – politikai felsővezetőnek nem minősülő – tagjai, továbbá a tagok helyettesítésére jogosult és a titkársági feladatokat ellátó személyek, azaz a védett állomány megbízhatósági vizsgálatát.

A megbízhatósági vizsgálat során a rendőrségi törvényben meghatározott szabályok alapján akkor folytathat titkos információgyűjtést, ha az alkalmazni kívánt bírói engedélyhez nem kötött eszköz a megbízhatósági vizsgálatot elrendelő határozatban és a részletes tervben szerepel, és az elrendelést az ügyészség jóváhagyta.

A rendőrség belső bűnmegelőzési és büntetőeljárásügyi feladatokat ellátó szerve a megbízhatósági vizsgálat során bírói engedélyhez kötött eszközt nem alkalmazhat.

A rendőrség belső bűnmegelőzési és büntetőeljárásügyi feladatokat ellátó szerve a megbízhatósági vizsgálat folytatása során a védett állomány tagját foglalkoztató szerv hivatali helyiségében, gépjárművében és a megbízhatósági vizsgálat helyszínén történeteket, illetve a mesterséges élethelyzetben részt vevő, valamint a megbízhatósági vizsgálat alá vont személy tevékenységét és előadását titokban technikai eszközzel megfigyelheti és rögzítheti, illetve az ehhez szükséges technikai eszközt a felsorolt helyeken elhelyezheti.

- végzi a védett állománnyal összefüggő, jogszabályban meghatározott bűncselekmények megelőzését, továbbá a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározottak szerint végzi ezen bűncselekmények felderítését.

Eredetileg bűncselekmény elkövetésének megelőzése céljából akkor lehetett bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtést folytatni, ha megalapozottan feltehető, hogy attól a szervezett bűnözéssel kapcsolatos, illetve szervezett bűnözői csoportok azonosítását lehetővé tevő információk megszerzése várható.

Ezt az általános szabályt változtatta meg a törvényalkotó 2019-től és visszalépve a büntetőeljárás reform előtti állapotokhoz, és lehetővé tette bűnmegelőzési célból a bírói engedélyhez kötött eszközök alkalmazását az NVSZ számára még akkor is, ha az várhatóan bűncselekmény gyanúját fogja megerősíteni. Ez egyértelmű visszalépés a reform céljaitól és ez a bizonyítékot is képezhető információk büntetőeljárásán kívüli beszerzését eredményezi.

A törvény szerint a védett állománnyal összefüggő, jogszabályban meghatározott bűncselekmények megelőzése céljából a rendőrség belső bűnmegelőzési és büntetőeljárásügyi feladatokat ellátó szerve akkor is folytathat bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtést, ha megalapozottan feltehető, hogy attól a védett szerv befolyásmentes működésének megzavarásával, illetve tagjai vagy valamely állománycsoportja szolgáltatásának befolyásolásával kapcsolatban olyan információ megszerzése várható, amely a későbbiekben megalapozza a büntetőeljárásról szóló törvény szerinti leplezett eszköz alkalmazását is. A korrupciógyanús esetek ellenőrzése, a gyanú megerősítése vagy kizárása sok esetben csak bírói engedélyhez kötött eszközök alkalmazásával lehetséges, ami logikailag egy nyomozást előkészítő eljárásaként fogható fel, ezért az alkalmazás helye

meggyőződésünk szerint a büntetőeljárásban van. Ellenkező esetben a büntetőeljárás reform szellemisége kérdőjeleződik meg e területen.

A belső bűnmegelőzési és bünfelderítési feladatokat ellátó szerv nyomozóhatósági jogkört nem gyakorol. Ha a belső bűnmegelőzési és bünfelderítési feladatokat ellátó szerv a feladatai ellátása során

- *bűncselekmény gyanúját – ideértve a kísérlet, valamint ha a törvény az előkészületet büntetni rendeli, az előkészület gyanúját is – észleli, haladéktalanul feljelentést tesz* a nyomozás lefolytatására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező nyomozó hatóságnál vagy ügyészségnél, és átadja az általa összegyűjtött adatokat;
- *olyan információt szerez meg, amely alapján a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározott előkészítő eljárás lefolytatásának lehet helye,* a hatáskörébe tartozó bűncselekmény esetén előkészítő eljárást indíthat, illetve a nem a hatáskörébe tartozó bűncselekmény esetén előkészítő eljárást kezdeményezhet a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező ügyészségnél, nyomozó hatóságnál, illetve a terrorizmust elhárító szervnél, és átadja az általa összegyűjtött adatokat.

A törvény vonatkozó rendelkezései sem erősítik meg a megelőzési célú titkos információgyűjtés során a bírói engedély alkalmazásának indokát, hiszen, ha az információ nem utal konkrét bűncselekmény gyanújára se, és az információ egy szervezett bűnözői csoporthoz sem kapcsolható, akkor erősen kétséges az arányosság indoka a bírói engedély alkalmazásánál. Amennyiben bűncselekmény gyanújára utal az információ, akkor pedig nem kérdéses, hogy azt büntetőeljárás keretében kell ellenőrizni.

A törvény rendelkezéseinek megfelelően a belső bűnmegelőzési és bünfelderítési feladatokat ellátó szerv a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározottak szerint *előkészítő eljárást folytathat*, a rendelkezésre álló erővel és eszközökkel *közreműködhet* a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározott leplezett eszközök alkalmazásának végrehajtásában, illetve közreműködhet eljárási cselekmény végrehajtásában.

Bűnmegelőzés és bünfelderítés

A rendőrség belső bűnmegelőzési és bünfelderítési feladatokat ellátó szerve a rendőrségről szóló törvény szerint titkos információgyűjtést végez – többek között – bűnmegelőzési célból, valamint a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározottak szerint előkészítő eljárást kezdeményez, valamint előkészítő eljárást folytat a következő bűncselekmények gyanújának megállapítása érdekében az alábbi esetekben:

A védett állomány tagja által elkövetett

- a 2013. június 30-ig hatályban volt, a Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény szerinti *visszaélés személyes adattal* (1978. évi IV. törvény 177/A. §), XV. fejezet IV. címe szerinti *hivatali bűncselekmények, bűnpártolás* [1978. évi IV. törvény 244. § (3) bekezdés b) pont], *vesztegetés* (1978. évi IV. törvény 250–255. §), *közokirat-hamisítás* (1978. évi IV. törvény 275. §), *zsarolás* [1978. évi IV. törvény 323. § (2) bekezdés c) pont];

- a Büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény szerinti *személyes adattal visszaélés, bűnpártolás* [Btk. 282. § (3) bekezdés *d*) pont], XXVIII. Fejezete szerinti hivatali bűncselekmények, vesztegetés, vesztegetés elfogadása hivatali vesztegetés hivatali vesztegetés elfogadása, vesztegetés bírósági vagy hatósági eljárásban), vesztegetés elfogadása bírósági vagy hatósági eljárásban közokirat-hamisítás, zsarolás [Btk. 367. § (2) bekezdés *c*) és *d*) pont];
- *szolgálati helyen vagy hivatali tevékenységgel összefüggésben elkövetett*, az eddigiekben fel nem sorolt bűncselekmények, *ha e bűncselekmények felderítése nem tartozik más szerv hatáskörébe*;
- *katonai bűncselekmények* (az 1978. évi IV. törvény XX. fejezet, illetve Btk. XLV. Fejezet), kivéve a szökést (1978. évi IV. törvény 343. §, illetve Btk. 434. §), a zendülést (1978. évi IV. törvény 352. §, illetve Btk. 442. §) és a harcászultság veszélyeztetését (1978. évi IV. törvény 363. §), illetve a készenlét fokozásának veszélyeztetését (Btk. 454. §);
- *a védett állományba nem tartozó személy által elkövetett*, az első pontban felsorolt bűncselekmények, *ha azt a védett állományba nem tartozó személy a védett állományba tartozó személlyel közösen vagy annak segítségével követi el*;
- *a védett állomány tagjával szemben hivatali kötelességének teljesítése miatt vagy reá tekintettel elkövetett bűncselekmények*, továbbá a védett állomány közeli hozzátartozójával vagy a védett állomány tagjával kapcsolatban álló más személlyel szemben elkövetett emberölés, kényszerítés, személyi szabadság megsértése, emberrablás, zsarolás, testi sértés, magánlaksértés, zaklatás, rablás, rongálás vagy lopás, feltéve, hogy e bűncselekményeket a védett állomány tagjának hivatali kötelessége teljesítése miatt vagy reá tekintettel követték el.

Továbbá az NVSZ a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározottak szerint:

- az ügyészség felkérésére *közreműködik az eljárási cselekmény elvégzésében*,
- az ügyészség vagy a nyomozó hatóság felkérésére, illetve az ügyészség vagy a nyomozó hatóság eltérő rendelkezéséig *közreműködik a leplezett eszköz alkalmazásának a végrehajtásában*.

A kormányrendeletben felsorolt bűncselekmények megelőzése és felderítése, és ezt követően a bűncselekmények bizonyítása egy rendkívül szoros együttműködést feltételez az NVSZ és a nyomozó ügyészek között, hiszen nyomozóhatósági jogkör hiányában az előkészítő eljárást követő felderítést már csak a nyomozó ügyészségek tudnak folytatni.

A korábbi eljárási rendszer szerint az NVSZ döntő többségében titkos információgyűjtés keretében tárta fel a „nehezen felderíthető és bizonyítható” korrupciós és hivatali személyként elkövetett, illetve elkövetni készülő bűncselekményeket, majd a tettenérését követően a nyomozó ügyészség folytatta tovább az eljárást. Ezt az eljárási rendet változtatta meg a büntetőeljárás reform azzal, hogy gyanúra utaló információk esetén már büntetőeljárás keretében előkészítő eljárás keretében rendeli lefolytatni a felderítést.

Ezzel egyrészt elkerülhető a felderítés esetleges duplikálódása (először az NVSZ titkos információgyűjtést folytat, majd ugyanazt az információt felderíti a nyomozó

ügyesség), másrészt a törvényesség-arányosság követelménye is érvényesül. Ahogy korábban említettük, 2019-től a védett szerv befolyásmentes működésének megzavarásával, illetve tagjai vagy valamely állománycsoportja szolgálatellátásának befolyásolásával kapcsolatban információ megszerzése érdekében a jogalkotó megengedte, hogy titkos információgyűjtés keretében is lehet vizsgálni az elsődleges információkat, még, ha azok később bűncselekmény gyanújára is utalnak.

Az NVSZ védelmi tisztjei nagyon speciális közegből szerzik be a releváns bűnügyi információkat, hiszen a védett szervek állománya az elsődleges források. Természetesen vannak hivatalos kapcsolataik a védelmi tiszteknek, akikkel hivatalos formában rendszeresen találkoznak (például a védett szerv vezető beosztású személyei), azonban számos információ csak a védett szerv beosztott munkatársaival való rendszeres kapcsolattartás keretében tud felszínre jutni. Ezeknek a kapcsolatoknak a kialakítása nagyban hasonlít a titkosan együttműködő személyek tippkutatási, kiválasztási-tanulmányozási folyamatához, csak itt nem bűnözői közegben kell mozogni, valamint a védett szervek közegében mindenki pontosan tudja, hogy ki a védelmi tiszt.

Ez jelenthet előnyt is, de természetesen hátrányosan is befolyásolhatja adott esetben a bűnfelderítő munkát. Számolni kell azzal is, hogy a bűnös tevékenységben érintettek tisztában vannak a bűnügyi szolgálati ismeretekkel, a titkos információgyűjtés és a leplezett eszközök alkalmazásának szabályaival, jól konspirálnak, zárt, nehezen megközelíthető közeget alkotnak. A rendvédelmi szervek bűnös tevékenységet folytató tagjai kapcsolatban állhatnak szervezett bűnözői körökkel (itt indokolt lehet a megelőzési célú titkos információgyűjtés), volt hivatásos állományú, bűnöző tevékenységet folytató személyekkel.

A védelmi tiszt számára jelentős információs forrást jelenthetnek a rendvédelmi oktatási intézményekben kiválasztott, tanulmányozott (bevont) és szolgálati beosztásba kerülő tisztek, tiszthelyettesek.

A védett állományon kívül számos más információs forrás lehetséges, például a magán-személyektől érkező feljelentés vagy lakossági bejelentés, hivatalos információ más osztálytól, rendvédelmi szervtől, társszervtől, külföldi rendvédelmi szervtől, kormányzati ellenőrzési szervtől. Sok esetben azonban más bűncselekmény felderítése során tudomásra jutott információk alapján vagy titkos információgyűjtés eredményeként jutnak tudomásra releváns információk. Rendkívül fontos azonban a hatékonyan működő humán hálózat kialakítása a titkosan együttműködő személyek, eseti adatközlők alkalmazása.

Az új bűnügyi hírszerzés rendszerében a korábbiaknál nagyobb hangsúlyt kap a humán hírszerzés fejlesztése, illetve a beszerzett információk összevetése, kiértékelése, a megelőzési célú titkos információgyűjtés folytatása. A titkosan együttműködő személyek védelme, bevonása, ellenőrzése érdekében titkos információgyűjtést lehet folytatni, ha az attól várt információk a titkosan együttműködő személy lelepleződésének megelőzése vagy az ellene irányuló személy elleni erőszakos bűncselekmény megelőzése érdekében, az együttműködés lehetősége, az együttműködés fenntartása, illetve a titkos együttműködési megállapodás megkötésének kérdésében való döntéshez vagy a titkosan együttműködő személyre vonatkozó információ ellenőrzése érdekében szükségesek. Ez a tevékenység is speciális, hiszen bevonásra kerülhetnek a védett szervek állományába tartozó személyek is.

A védett állomány adott tagjával szemben felmerült információ ellenőrzése során az is eredménynek számít, ha a bűncselekmény gyanúját sikerül kizárni, és megállapítani, hogy a személlyel szemben teljesen alaptalan, esetlegesen szándékosan kreált, rosszhiszemű információ keletkezett. Sok esetben a felderítés eredménye nem alapozza meg a nyomozás, fegyelmi eljárás megindítását, de megelőzőként a parancsnoki tájékoztatás alapján különböző intézkedések alkalmazhatóak, például az érintett személy munkaköre megváltoztatható, befolyásolásmentes környezetbe helyezhető, vagy etikai eljárás is kezdeményezhető.

A védelmi tisztek megelőző tevékenységet is folytatnak, amelynek során folyamatosan részt vesznek a védett szervek parancsnoki értekezletein, állománygyűlésein és a vezetőknél, az állománynak bűnmegelőzési tájékoztatásokat tartanak. A bűnmegelőzés keretében rendszeresen felvilágosító, illetve tájékoztató előadások kerülnek megtartásra, amelynek célja a védett szervek állománya részére a mindennapi munkájuk során őket fenyegető veszélyeknek, azok elhárításának és a helytelen magatartások következményeinek bemutatása. Ezek az alkalmak lehetőséget teremtenek kapcsolatépítésre, a védelmi tiszt személyének megismerésére is.

Az NVSZ a védelmi funkciója keretében felderíti és megakadályozza a védett szervek és állományának tevékenységét jogellenesen befolyásolni kívánó csoportok működését, valamint védelmet nyújt a védett szervezeteknek a saját állományuk által elkövetett korrupciós, illetve egyéb hivatali bűncselekmények feltárásával. Az NVSZ kiterjeszti a védelmi funkcióját a védett állomány tagjaira, az állomány hozzátartozóira, valamint a védett állomány tagjával kapcsolatban álló más személyre is a következő esetekben:

- olyan bűncselekmények esetében, amelyeket a védett állomány tagjával szemben hivatali kötelességének teljesítése miatt vagy reá tekintettel követnek el,
- a védett állomány közeli hozzátartozójával vagy a védett állomány tagjával kapcsolatban álló más személlyel szemben elkövetett emberölés, kényszerítés, személyi szabadság megsértése, emberrablás vagy zsarolás-bűncselekményekre, feltéve, hogy a védett állomány tagjának hivatali kötelessége teljesítése miatt vagy reá tekintettel követték el.

A kifogástalan életvitel ellenőrzése

A hivatásos szolgálat ellátására való alkalmassághoz – a szolgálati viszony létesítésekor és annak fennállása alatt folyamatosan – egészségi, pszichikai, fizikai alkalmassági feltételeknek kell megfelelni és a kifogástalan életvitel ellenőrzéséhez hozzájárulni, de már a rendvédelmi oktatási intézménybe jelentkező, valamint az ösztöndíjas hallgató és tanuló esetében is kezdeményezik a kifogástalan életvitel ellenőrzését. Utóbbinak azért is van jelentősége, mivel a hallgatók belső szolgálati, taktikai és minősített tananyagokat sajátítanak el tanulmányaik során.

A kifogástalan életvitel ellenőrzését az NVSZ főigazgatója határozattal rendeli el. A kifogástalan életvitel ellenőrzését – a törvényben meghatározott kivételtől eltekintve – az elrendelésétől számított 30 napon belül be kell fejezni. E határidőt az elrendelő indokolt esetben egy alkalommal 30 nappal meghosszabbíthatja.

A kifogástalan életvitel ellenőrzése felfüggeszthető, ha a kifogástalan életvitel megállapítása bíróság vagy más hatóság hatáskörébe tartozó döntéstől függ.

A kifogástalan életvitel ellenőrzését meg kell szüntetni, ha

- a jelentkező a hivatásos állományba vagy a rendvédelmi oktatási intézménybe jelentkezéstől eláll;
- a hivatásos állományba vagy a rendvédelmi oktatási intézménybe jelentkező hivatásos szolgálatra egészségi, pszichikai vagy fizikai okból alkalmatlan;
- a hivatásos állomány tagja hivatásos szolgálati viszonya megszűnik;
- a rendvédelmi oktatási intézmény ösztöndíjas hallgatójának vagy tanulójának ösztöndíjszerződése megszűnik; vagy
- a kifogástalan életvitel ellenőrzés kezdeményezésére jogosult a kérelmét visszavonta.

A kifogástalan életvitel ellenőrzésről az ellenőrzést végző összesítő jelentést készít, és az NVSZ főigazgatója a kifogástalan életvitel ellenőrzését, ha az összesítő jelentés alapján kifogásolható életvitel nem állapítható meg, egyszerűsített határozattal, kifogásolható életvitel megállapítására tesz javaslatot, indokolt határozattal befejezi.

A kifogástalan életvitel-ellenőrzés befejezéséről szóló határozatot az NVSZ főigazgatója megküldi a kifogástalan életvitel-ellenőrzés kezdeményezőjének.

A rendvédelmi igazgatási szolgálati jogviszonyban álló foglalkoztatott esetében is a törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni a kifogástalan életvitel ellenőrzését.

A kifogásolható életvitel megállapításának lehetnek objektív és szubjektív okai. Az objektív okokat a törvény¹⁰⁶ taxatív felsorolja.

Az életvitel kifogásolható a jelentkezőnek például az alábbi objektív okok miatt:

- aki büntetett előéletű;
- aki a betöltendő szolgálati beosztásának megfelelő foglalkozástól eltiltás hatálya alatt áll;
- aki büntetlen előéletű, de a bíróság bűncselekmény elkövetése miatt büntetőjogi felelősségét jogerős ítéletben megállapította;
- a hivatásos állomány tagjával szemben bűncselekmény elkövetése miatt a bíróság jogerősen szabadságvesztést vagy elzárást szabott ki, vagy kényszergyógykezelését rendelte el.

Az életvitel nem tekinthető kifogástalannak a törvényben meghatározott szubjektív okok feltárása esetén sem. Az életvitel nem kifogástalan, amennyiben a jelentkező vagy a hivatásos állomány tagja nem felel meg – különös tekintettel a szolgálaton kívüli magatartására, családi és lakókörnyezeti kapcsolataira, anyagi, jövedelmi viszonyaira, valamint a bűncselekményt elkövető vagy azzal gyanúsítható személyekkel fenntartott kapcsolatára – a szolgálat törvényes, befolyástól mentes ellátása követelményének.

¹⁰⁶2015. évi XLII. törvény a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról.

Ilyen szubjektív ok lehet, ha az ellenőrzött idült alkoholista, drogot fogyaszt, vagy ha egyéb függőségben szenved, például szerencsejáték-függő, aminek következtében rendszeres anyagi nehézségeit csak folyamatos kölcsönök kérésével tudja áthidalni. Szubjektív ok lehet környezetével való folyamatos agresszív, esetleg tetteles konfliktusok fennállása.

A kifogástalan életvitel ellenőrzése lényegében egy koncentrált, a rendőrség által kezelt és külön engedélyek nélkül elérhető nyilvántartásokban való ellenőrzést, valamint az érintett lakókörnyezetében végzett környezettanulmány készítését jelenti.

Tekintettel arra, hogy a kifogástalan életvitel ellenőrzése során titkos információgyűjtés nem alkalmazható, ezért annak mélyebb részleteit nem tárgyaljuk.

Megbízhatósági vizsgálat végrehajtása

A megbízhatósági vizsgálat célja annak megállapítása, hogy az azzal érintett eleget tesz-e a jogszabályban előírt hivatali, illetve jogszabályban, kollektív szerződésben, üzemi megállapodásban, valamint munkaszerződésben előírt munkaköri kötelezettségének. Ennek megállapítása érdekében a megbízhatósági vizsgálatot végző szerv a munkakör ellátása során a valóságban is előforduló vagy feltételezhető élethelyzeteket hoz mesterségesen létre. A megbízhatósági vizsgálat során feltárt jogsértés alapján fegyelmi vagy szabálysértési eljárás nem indítható.

A megbízhatósági vizsgálatot – a szükségességének indokolásával – a belső bűnmegelőzési és bünteljesítési feladatokat ellátó szerv vezetője a

- *védett szerv tagjával vagy*
- *a védett szerv valamely állománycsoportjához tartozó, meghatározott szolgálati feladatot teljesítő, az elrendeléskor még nem nevesíthető tagjával szemben határozattal rendeli el.*

A megbízhatósági vizsgálat elrendeléséről és befejezéséről – az arra vonatkozó *határozat*, valamint elrendelés esetén a részletes terv, befejezés esetén az összesítő jelentés megküldésével – *az ügyészt haladéktalanul tájékoztatni kell.*

A megbízhatósági vizsgálat elrendelése eltér a titkos információgyűjtés és az előkészítő eljárás elrendelésétől, mivel azokat feljegyzéssel kell elrendelni, és a leplezett eszközök alkalmazásáról általában alkalmazási tervet kell készíteni (bizonyos esetekben határozattal például fizetési műveletek megfigyelése). A titkos információgyűjtés eszközei és a leplezett eszközök alkalmazásakor az ügyész jóváhagyása is csak meghatározott esetekben szükséges.

Az elrendelő határozat és a megbízhatósági vizsgálat végrehajtásáról szóló részletes terv alapján az ügyész a megbízhatósági vizsgálat elrendelését két munkanapon belül jóváhagyja, vagy a jóváhagyást megtagadja.

A megbízhatósági vizsgálatot *elrendelő határozat tartalmazza:*¹⁰⁷

¹⁰⁷293/2010. (XII. 22.) Korm. rendelet a rendőrség belső bűnmegelőzési és bünteljesítési feladatokat ellátó szerve kijelöléséről, valamint feladatai ellátásának, a kifogástalan életvitel ellenőrzés és a megbízhatósági vizsgálat részletes szabályainak megállapításáról.

- a védett állomány vizsgálattal érintett tagja vagy tagjai személyazonosító adatait és szolgálati helyét vagy a védett szerv valamely állománycsoportjához tartozó, meghatározott szolgálati feladatot teljesítő, az elrendeléskor még nem nevesíthető tagját foglalkoztató szervezeti elem pontos megnevezését;
- a vizsgálat kezdő és befejező időpontját – év, hónap, nap megjelöléssel –; valamint
- az elrendelés évében lefolytatott korábbi ellenőrzés időpontját és időtartamát;
- a titkos információgyűjtés során alkalmazni kívánt eszköz megjelölését.

A vizsgálat végrehajtásról szóló *részletes terv tartalmazza:*

- a védett állomány, vizsgálattal érintett tagja nevét, szervezeti egységének megnevezését, szolgálati beosztását, illetve munkakörét, vagy a védett szerv valamely állománycsoportjához tartozó, meghatározott szolgálati feladatot teljesítő, az elrendeléskor még nem nevesíthető tagját foglalkoztató szervezeti elem pontos megnevezését;
- vizsgálat végrehajtásának indokát;
- a titkos információgyűjtés során alkalmazni kívánt eszköz megjelölését és módszer részletes leírását;
- a kialakítani tervezett élethelyzet leírását a tényállás és a helyszín részletes bemutatásával;
- a vizsgálat tervezett helyét – út, útvonalszakasz, kerület, városrész, város, település, járóút útvonala, megye, hivatalos helyiség, jármű –, időpontját;
- a vizsgálatot végzők nevét és rendfokozatát,
- a vizsgálatot végzők részletes feladatait,
- a végrehajtás dokumentálásának módját,
- a vizsgálat befejezését követő tájékoztatás érdekében a vizsgálattal érintett személyek felett munkáltatói jogkört gyakorló személyek nevét, beosztását.

Ha a vizsgálat során alkalmazott módszerként a vizsgálatot végző személy bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetését tervezi, a részletes terv tartalmazza

- a bűncselekmény vagy szabálysértés megjelölését;
- a bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetését megalapozó, előrelátható indokokat; valamint
- az elkövetési magatartás részletes leírását;
- ha a vizsgálat során a vizsgálat technikai eszközök segítségével történő rögzítésére kerül sor, akkor a részletes terv tartalmazza a rögzítésre vonatkozó utalást, a helyszín vagy jármű leírását, körülhatárolását vagy pontos megjelölését.

A részletesen kidolgozott és az ügyész által jóváhagyott, a védelmi tiszt által követendő magatartási vonal biztosítja, hogy a módszer alkalmazása ne minősüljön provokációnak, mivel akkor az a vizsgálat eredményének a kizárását eredményezné.

A nyomozó hatóság tagja vagy megbízottja nem tanúsíthat felbujtó magatartást, azaz nem lehet kezdeményező, csak a mástól érkező kezdeményezésre reagálhat kedvező-

en.¹⁰⁸ A fedett nyomozó (védelmi tiszt, tárgyaló tiszt) mást bűncselekmény elkövetésére szándékosan nem bírhat rá, felbujtói magatartást nem tanúsíthat, de az elkövető konkrét felkérésére már tevékenyen felléphet. A provokáció megítélése minden egyes esetben a konkrét körülmények gondos mérlegelését igényli, általánosságban rögzíthetjük, hogy amennyiben az elkövetőben a bűncselekmény elkövetésére irányuló szándék a fedett nyomozó által tanúsított magatartástól függetlenül alakult ki, minthogy felbujtás nem valósult meg, a fedett nyomozó szabályszerűen járt el.¹⁰⁹

A büntetőeljárás törvény is szabályozza, hogy a fedett nyomozó tevékenysége mikor minősül provokációnak, amely szerint „[a] fedett nyomozó mást bűncselekmény elkövetésére nem bírhat rá, és nem terelheti az érintett személyt annál súlyosabb bűncselekmény elkövetése felé, mint amelyet eredetileg elkövetni tervezett. Az ál vásárlás önmagában nem minősül rábírásnak.” A megbízhatósági vizsgálat során a tárgyalást folytató védelmi tisztnek a fentiekben kifejtett módon kell végrehajtania az érintett vizsgálatát, tevékenységének ellenőrzését.

A vizsgálat érdekében kialakítandó élethelyzetnek olyannak kell lennie, hogy az a vizsgálatl érintett személy intézkedési, eljárási kötelezettségét vonja maga után. A kialakított élethelyzet nem korlátozhatja a vizsgálatl érintett személy döntési szabadságát az intézkedés módjának, az eljárás rendjének megválasztásában (ellenkező esetben törvénytelen, provokatív lenne a vizsgálat).

A vizsgálat helyszínének és módszerének megválasztása nem akadályozhatja a vizsgálatl érintett személy kötelezettségeinek, feladatainak teljesítését. A megbízhatósági vizsgálat módja nem járhat a vizsgálat alá vont személy megalázásával, becsületének, jó hírnevének sérelmével, a vizsgálat alá vont személy, továbbá mások életének, testi épségének veszélyeztetésével, emellett nem veszélyeztetheti más hatóság eljárását. A részletes végrehajtási terv alapján ezen rendelkezések maradéktalan betartását az ügyész a jóváhagyással kapcsolatos feladatai körében vizsgálja.

A vizsgálat lefolytatása során az elhangzottak, az érintett tevékenysége rejtett technikai eszközzel rögzíthető, amely szintén igazolni tudja a tárgyalást folytató védelmi tiszt – ügyészi engedélyben rögzített – magatartási vonalát, és ezzel elkerülhető az ellenőrzést végző provokatív magatartásának esetleges vádja, valamint az eljárás törvényességének külső ellenőrzése is biztosítható.

A megbízhatósági vizsgálat befejezéséről szóló határozat kézhezvételétől számított 8 munkanapon belül az ügyész megvizsgálja annak törvényességét, majd visszaküldi az elrendelő szervnek. Jogszabálysértés megállapítása esetén írásba foglalt indokolt határozatával új határozat hozatalára utasítja a megbízhatósági vizsgálatot folytató szervet, ha pedig azt állapítja meg, hogy a megbízhatósági vizsgálat végrehajtására a részletes tervtől eltérően került sor, felelősségre vonást is kezdeményez.

A védett állomány megbízhatósági vizsgálatl érintett tagját a megbízhatósági vizsgálat megindításáról nem, befejezéséről – ideértve a megszüntető határozat meghozatalát is – tizenöt munkanapon belül kell tájékoztatni. A védett állomány tagjára vagy

¹⁰⁸ FINSZTER 2004.

¹⁰⁹ KIS 2009.

tagjaira vonatkozóan megbízhatósági vizsgálatot elrendelni – a törvényi kivételtől eltekintve – naptári évenként legfeljebb három alkalommal lehet.

A megbízhatósági vizsgálat időtartama alkalmanként legfeljebb tizenöt nap, amelyet a belső bűnmegelőzési és büntfelderítési feladatokat ellátó szerv vezetője egy alkalommal tizenöt nappal meghosszabbíthat. A megbízhatósági vizsgálat során végzett tevékenységeket dokumentálni kell.

A megbízhatósági vizsgálat során a rendőrségi törvényben meghatározott módon titkos információgyűjtés folytatható. A titkos információgyűjtés során alkalmazni kívánt eszközt az elrendelő határozatnak és a részletes tervnek tartalmaznia kell.

A megbízhatósági vizsgálatot a belső bűnmegelőzési és büntfelderítési feladatokat ellátó szerv tagja a törvényben meghatározott szabálysértést, valamint olyan szabályszegést követhet el,¹¹⁰ amelynek esetén közigazgatási bírság kiszabásának van helye, illetve a törvény szabályozza azokat a bűncselekményeket is, amelyeket nem követhet el.¹¹¹

¹¹⁰ Polgári felhasználású robbanóanyaggal és pirotechnikai termékkel kapcsolatos szabálysértést, valótlan bejelentés szabálysértést, vámszabálysértést, vámszabálysértés elkövetőjének segítése szabálysértést, vámgazdaság szabálysértést, minősített adat biztonságának megsértése szabálysértést, külföldiek rendszerével kapcsolatos szabálysértést, közúti közlekedési igazgatási szabályok megsértése szabálysértést, közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértést, víziközlekedési szabályok megsértése szabálysértést, köztisztasági szabálysértést, tiltott határátlépés szabálysértést, határrendészeti szabálysértést, valamint olyan szabályszegést követhet el, amelynek esetén közigazgatási bírság kiszabásának van helye.

¹¹¹ Nem követhet el:

- az 1978. évi IV. törvény X. fejezetében, XI. fejezetében, XII. fejezetében – a magánlaksértés (1978. évi IV. törvény 176. §) kivételével –, XIII. fejezetében, XIV. fejezetében, XV. fejezetében – a hivatali visszaélés (1978. évi IV. törvény 225. §), a hamis vád (1978. évi IV. törvény 233. §), a hatóság félrevezetése (1978. évi IV. törvény 237. §), valamint a III. címben és a VII. címben foglaltak kivételével –, XVI. fejezetében – a III. címben foglaltak kivételével –, XVII. fejezetében – az áru hamis megjelölése (1978. évi IV. törvény 296. §), valamint a III. címben foglaltak kivételével –, XVIII. fejezetében – a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése (1978. évi IV. törvény 329/A. §) kivételével –, XIX. fejezetében és XX. fejezetében meghatározott bűncselekményt;
- Btk.-ban meghatározott bűncselekményt, a személyes adattal visszaélés (Btk. 219. §), a magánlaksértés (Btk. 221. §), a minősített adattal visszaélés (Btk. 265. §), a hamis vád (Btk. 268. §), a hatóság félrevezetése [Btk. 271. § (1) bekezdés], a hivatali visszaélés (Btk. 305. §), az információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás (Btk. 375. §), a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése (Btk. 385. §), a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz hamisítása (Btk. 392. §), a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés (Btk. 393. §), a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz hamisításának elősegítése (Btk. 394. §), a versenytárs utánzása (Btk. 419. §), illetve a Btk. XXVII., XXXIII. és XXXIX. Fejezetében felsorolt bűncselekmények kivételével;
- elkövetheti a jövedéki adóról szóló törvény szerinti szabálytalanságot, illetve megsértheti a jövedéki adóról szóló törvény szerinti kötelezettséget;
- elkövetheti a környezetvédelmi termékdíj-kötelezettségi szabályok megsértését, a fémkereskedő fémkereskedelmi tevékenységével, fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok más személy általi értékesítésével, szállításával, fuvarozásával, raktározásával, tárolásával, hasznosításával összefüggő szabályok megsértését, az elektronikus közúti áruforgalom ellenőrző rendszerbe a közúti fuvarozáshoz kapcsolódó bejelentési kötelezettséghez kötődő szabályok megsértését, költségvetési vagy egyéb pénzeszközök, állami támogatások felhasználásával összefüggésben adózási bejelentési, bevallási, megfizetési kötelezettségek, számviteli renddel kapcsolatos kötelezettségek megsértését.

A megbízhatósági vizsgálatot végző védelmi tiszt büntetethetőségét kizáró okok meg-
egyeznek a fedett nyomozóra vonatkozó büntetethetőséget kizáró okokkal.

Nem büntethető a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv eljáró tagja

- a megbízhatósági vizsgálatra vonatkozó részletes tervben rögzített bűncselekmény, szabálysértés vagy közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés miatt, ha az elkövetés bűnmegelőzési, bűnfelderítési érdeket szolgál;
- a biztonságának biztosítása és lelepleződésének megakadályozása érdekében elkövetett bűncselekmény, szabálysértés vagy közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés miatt, ha a biztonságának vagy lelepleződésének megakadályozásával kapcsolatos érdek jelentősebb, mint a felelősségre vonáshoz fűződő érdek; illetve
- olyan bűncselekmény, szabálysértés vagy közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés miatt, amely más bűncselekmény elkövetésének megelőzése vagy megszakítása érdekében szükséges, és a bűncselekmény megelőzéséhez vagy megszakításához fűződő érdek jelentősebb, mint a felelősségre vonáshoz fűződő érdek.

Az NVSZ titkos információgyűjtő tevékenysége és a büntetőeljárás előkészítő eljárásának leplezett eszközei alkalmazása során a Műveleti Főosztály Akció Osztálya személyi és technikai támogatást nyújt az NVSZ műveleti tevékenysége során jelentkező feladatok végrehajtásához, valamint közreműködik a megbízhatósági vizsgálatok lefolytatásában.

Az Ellátó Osztály az NVSZ költségvetésében elkülönített előirányzattal, biztosítja az arra jogosult szervezeti egységek részére a titkos információgyűjtő tevékenységhez és a leplezett eszközök alkalmazásához szükséges anyagi, pénzügyi és egyéb logisztikai feltételeket.

Kriminálpszichológiai Laboratórium országos hatáskörrel végzi – az NVSZ szervezeti elem, valamint külső szerv megkeresései alapján – a poligráfós szaktanácsadói tevékenységet, a réteges hangelemzéseket, valamint a videoanalitikai elemzéseket.

Az Elemző és Értékelő Osztály működteti az NVSZ titkos információgyűjtésekkel, leplezett eszközök alkalmazásával kapcsolatos adatbázisát, amelyekből a jogosultak részére adatszolgáltatást végez, illetve elemző-értékelő jelentéseket készít. Működteti az NVSZ titkos együttműködői nyilvántartását, kezeli az abban található adatokat, elvégzi az ezzel kapcsolatos lekérdezéseket. Az NVSZ igazgatóságok műveleti osztályai és a Műveleti Főosztály megkeresésére lekérdezéseket hajt végre a rendőrségi törvényben meghatározott, az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv országos adattáraiban. Az elemző és értékelő munka során összegyűjtött megállapítások, tapasztalatok alapján új módszereket, megoldásokat, ajánlásokat dolgoz ki. Ellátja a védett szervek állománya nemzetbiztonsági ellenőrzése során információszolgáltatást a nemzetbiztonsági szolgálatok részére. Adatszolgáltatást teljesít a Terrorelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző központ részére. Megkeresések alapján ellátja a titkos információgyűjtések, leplezett eszközök alkalmazása során beszerzett adatok értékelését, ügyelemzését, kapcsolódó híváslista-elemzéseket, valamint rejtjelfeladatokat végez.

Az NVSZ a rendvédelmi szervek védelmén, ellenőrzésén túl ellátja a polgári titkoszolgálatok védelmét, ellenőrzését is.

Az NVSZ főigazgatója a törvényben megjelölt személyeknek rendszeres és átfogó tájékoztatást nyújt az általuk vezetett védett szerv ellenőrzésének tapasztalatairól.

Az NVSZ főigazgatója a védett állománnyal kapcsolatos összesített megállapításairól évente tájékoztatja a rendészetért felelős minisztert, valamint a rendészetért felelős miniszter útján a védett szervek irányítását ellátó minisztereket, továbbá soron kívül tájékoztatja a törvényben meghatározott személyeket, ha az általuk irányított szervnek a miniszter kinevezési jogkörébe tartozó vezetőjével kapcsolatban titkos információgyűjtésre vagy előkészítő eljárás elrendelésére került sor.

Az NVSZ főigazgatója a védett szervek vezetőit szükség szerint, de évente legalább egy alkalommal tájékoztatja az általuk vezetett szervek állományával kapcsolatos összesített megállapításairól.

Korrupció elleni tevékenység

2014-ben alakult meg a Korrupció megelőzési Főosztály. Az NVSZ kijelölt nemzeti tagként részt vesz az Európai Unió Korrupcióellenes Kapcsolattartói Hálózatának munkájában, ellátja a hálózat tevékenységével kapcsolatos feladatokat.

Korrupció megelőzési Főosztály küldetése elsősorban a megelőzés, nincs közvetlen beavatkozási lehetősége a korrupciós folyamatokba, nem végez titkos információgyűjtést, nem alkalmaz leplezett eszközöket.

Prevenációs, szemléletformáló tevékenységet folytat a korrupciós helyzetek kialakulásának megelőzése érdekében. Ennek során ajánlásokat fogalmaz meg a közigazgatás számára az integráns (korrupciós kockázatot csökkentő) működés feltételeinek a megteremtése érdekében.

Elsősorban stratégiai tervező, elemző-értékelő, véleményező, koordináló feladatokat lát el, aminek során előkészíti a korrupció elleni kormányzati stratégiát, és a hozzá kapcsolódó intézkedési tervek tervezetét, amelyeket felterjeszt a rendészetért felelős miniszter részére, valamint végzi az államigazgatás integritási és korrupciós kockázatainak, valamint a korrupciós helyzetnek a folyamatos értékelését, ezekről és a korrupcióellenes kormányzati tevékenység helyzetéről a rendészetért felelős miniszter útján tájékoztatást nyújt a Kormány részére.

A Főosztály feladata az integritásirányítási rendszer fejlesztése, kapcsolattartás az integritástanácsadókkal, tájékoztató és köztudatformáló intézkedések előkészítése, korrupciónak ellenálló szervezeti kultúra és állampolgári öntudat kialakítása. Ennek főbb elemei:

- az integritástanácsadókkal folyamatos kapcsolattartás, szakmai iránymutatásokkal tevékenységük támogatása;
- módszertani útmutatók kidolgozása az integritási és korrupciós kockázatok felmérésének, a kezelésükre kidolgozott intézkedési terv és az integritásjelentés elkészítésének támogatására, amelyet felterjeszt a rendészetért felelős miniszter részére;
- az integritás tanácsadók közreműködésével figyelemmel kíséri és elemzi az államigazgatási szervek integritási és korrupcióellenes kockázatkezelési tevékenységét, közreműködik a kockázatkezelés szakmai követelményeinek kialakításában;

- a tárgyévet követő év március 15-éig gondoskodik az államigazgatási szervek integritásjelentéseinek a korrupciómegelőzési kormányzati honlapon való közzétételéről;
- elemzi az államigazgatási szervek integritásjelentéseit, amelynek eredményéről összefoglalót készít a rendészetért felelős miniszternek;
- az integritási és korrupciós kockázatok szempontjából megvizsgálja a rendészetért felelős miniszter által meghatározott előterjesztés tervezeteket és tervezett intézkedéseket;
- értékelő-elemző esettanulmányok készítésével elősegíti a korrupciós kockázatok időszerű felismerésében rejlő megelőzési lehetőségek tudatosítását;
- javaslatot tesz az integritás tanácsadó szakirányú továbbképzés, valamint a korrupciómegelőzés, integritás és hivatás-etika témájú közszolgálati és rendészeti képzések és továbbképzések képzési tematikájának kialakítására.

A Főosztály részt vesz a nemzetközi együttműködésből, nemzetközi egyezményekből eredő feladatok teljesítésében, jelentési és képviselői kötelezettségek ellátásában, valamint folyamatos és aktív együttműködésre törekszik az költségvetési szervekkel és a civil szervezetekkel, egyetemekkel, különösen a Nemzeti Közszolgálati Egyetemmel. Az egyetemen szakirányú továbbképzési formában történik az integritástanácsadó képzés. A képzés célja a közigazgatásban dolgozó olyan integritás tanácsadók képzése, akik stratégiai szemlélettel, a közigazgatási szervek működési rendszerének ismeretével és a szervezetfejlesztési technológiák elsajátításával, a szükséges jogi, szociológiai, pszichológiai, valamint kockázatelemzési és -kezelési tudással rendelkeznek. Ennek birtokában, a releváns nemzetközi jó gyakorlatok megismerésével és személyes kompetenciáik továbbfejlesztésére való képességgel, valamint a közigazgatási szervek működésével kapcsolatban felmerülő különféle típusú szabályozási, megfelelőségi feladatok összehangolásával alkalmasak és képesek arra, hogy egy közigazgatási szervezetben támogassák az integritásirányítási rendszer fejlesztését. Alkalmasak továbbá arra, hogy a szervezet belső kontrollrendszerének működtetését, a hivatás-etikán alapuló munkakultúra elterjedését elősegítsék, ezáltal hozzájáruljanak a korrupció és az integritást sértő cselekedetek kockázatának csökkenéséhez, valamint megelőzéséhez.

Az NVSZ egyik speciális feladata a vezetői beosztásba kinevezést és a rendfokozatban történő soron kívüli előléptetést megelőzően előzetes véleményalkotás, amelynek során – kezdeményezése esetén – megvizsgálja és tájékoztatást nyújt arról, hogy a kinevezésre jogosult vezető által megjelölt vezetői beosztásba kinevezhető, illetve a rendfokozatban soron kívüli előléptetni tervezett személyről a véleményezésre irányuló megkeresés időpontjában rendelkezésére álló információk alapján felmerül-e olyan adat, amely alapján fennállhat annak a kockázata, hogy az érintett személy vonatkozásában a kinevezést, a soron kívüli előléptetést követő rövid időn belül korrupciós bűncselekmény elkövetésére utaló, a rendvédelmi szerv tekintélyét, a működésébe vetett közbizalmat megingató információk kerülhetnek nyilvánosságra. A tájékoztatás eredménye (az aktuálisan rendelkezésre álló információk) nem köti a kinevezésre, előléptetésre jogosult vezetőt.